

Sygn. akt III AUa 793/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Procek (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Pietrzak SSA Tadeusz Szweda
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2019 r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o umorzenie składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach z dnia 2 marca 2018 r. sygn. akt XI U 1877/17

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA T.Szweda

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 793/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 marca 2018r. Sąd Okręgowy w Katowicach zmienił decyzję organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 13 września 2017r. w ten sposób, że umorzył - obciążające ubezpieczonego J. L. - należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od lutego do kwietnia 2000r. i od czerwca do lipca 2000r. w łącznej kwocie 6.325,11 zł, na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego do kwietnia 2000r. i od czerwca do lipca 2000r. w łącznej kwocie 1.389,37 zł oraz na Fundusz Pracy za okres marca do kwietnia 2000r. i od czerwca do lipca 2000r.

w łącznej kwocie 377,34 zł.

Sąd Okręgowy ustalił, iż w dniu 19 września 2014r. J. L. wniósł o umorzenie nieopłaconych należności składkowych na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe z tytułu prowadzonej do 30 września 2002r. działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą.

Decyzją z dnia 4 grudnia 2014r. organ rentowy określił warunki umorzenia, stwierdzając, że na dzień złożenia wniosku odwołującego umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od lutego do kwietnia 2000r. i od czerwca do lipca 2000r. w łącznej kwocie 6.325,11 zł, na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego do kwietnia 2000r. i od czerwca do lipca 2000r. w łącznej kwocie 1.389,37 zł oraz na Fundusz Pracy za okres marca do kwietnia 2000r. i od czerwca do lipca 2000r. w łącznej kwocie 377,34 zł. Jako warunek ich umorzenia, organ rentowy wskazał spłatę należności niepodlegających umorzeniu za okres od 1 stycznia 1999r. w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty. Równocześnie organ rentowy wskazał odwołującemu osobnym pismem, iż informację o kwocie należności niepodlegających umorzeniu otrzyma w oddziale organu rentowego. Poinformował go także, że warunkiem umorzenia należności jest też uregulowanie kosztów egzekucyjnych naliczonych przez naczelnika Urzędu Skarbowego lub komornika sądowego, o których wysokości informacji udziela naczelnik Urzędu Skarbowego lub komornik prowadzący postępowanie egzekucyjne.

Pismo to wraz z decyzją określającą warunki umorzenia doręczono pełnomocnikowi odwołującego dnia 9 grudnia 2014r.

W dniu 4 grudnia 2015r. organ rentowy skierował do odwołującego zawiadomienie o terminie opłacenia należności niepodlegających umorzeniu oraz poinformował, że odwołujący może zwrócić się z wnioskiem w sprawie podania wysokości należności podlegających zapłacie, przy czym w kwestii wyliczenia kosztów egzekucyjnych, winien zwrócić się do naczelnika Urzędu Skarbowego. Zawiadomienie to nie zostało doręczone odwołującemu ani jego pełnomocnikowi. Po ustaleniu w organie rentowym jaka jest wysokość należności niepodlegających umorzeniu, ubezpieczony uregulował je w całości w określonym terminie, czyli do 31 grudnia 2015r.

Zdaniem Sądu Okręgowego, spór w rozstrzyganej sprawie sprowadza się do oceny, czy w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia, odwołujący uiszczył wszelkie znane mu należności niepodlegające umorzeniu, a co za tym idzie, czy należności składkowe podlegające umorzeniu winny zostać umorzone.

Zatem, Sąd ten wskazał, iż procedura umarzania należności objętych ustawą z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012r., poz. 1551 - dalej jako ustawa abolicyjna) jest dwuetapowa: pierwszy etap dotyczy określenia warunków umorzenia należności, a drugi odnosi się już stricte do ich umorzenia. Niniejsze postępowanie tyczy się drugiego z tych etapów. Może ono przy tym przebiegać prawidłowo tylko w wypadku, gdy poprzedni etap - określenie warunków umorzenia należności - pozwalał na należyłą realizację drugiego z nich. W ocenie Sądu Okręgowego taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie.

Sąd ten podkreślił bowiem, że z mocy art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6. Natomiast Sąd Najwyższy

w postanowieniu z 17 października 2017r. (II Uz 63/17) wskazał, iż użycie w treści przywołanego przepisu zwrotu „ustala także” oznacza, że przewidziana w tym przepisie decyzja powinna zawierać dwa elementy składowe, po

pierwsze - określenie warunków umorzenia ustanowionych w ust. 10-12 oraz po drugie - ustalenie kwot należności podlegających umorzeniu. Warunkiem umorzenia należności składkowych jest nieposiadanie, na dzień wydania decyzji o umorzeniu, składek niepodlegających umorzeniu oraz pozostałych należności powstałych w konsekwencji ich nieopłacenia. Skoro przesłankę spełnienia tego warunku stanowi spłata niepodlegających umorzeniu należności określonych w art. 1 ust. 10 ustawy, w trybie przewidzianym w art. 1 ust. 11 i 12 ustawy, a konsekwencją jego niespełnienia jest wydanie decyzji o odmowie umorzenia należności, to organ rentowy w decyzji wydanej na podstawie art. 1 ust. 8 ustawy powinien warunek ten określić przez wskazanie również kwot należności niepodlegających umorzeniu, przypadających do spłaty na datę złożenia wniosku.

Jest to - zdaniem Sądu Okręgowego - o tyle istotne, że z mocy art. 1 ust. 10 ustawy abolicyjnej warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2 oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika Urzędu Skarbowego lub komornika sądowego. Skoro przy tym spłata należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia stanowi warunek sine cunctis non umorzenia pozostałych należności składkowych, przeto nie może ona budzić żadnych wątpliwości. Bez skonkretyzowania ich określenie warunków umorzenia pozostaje całkowicie iluzoryczne.

Natomiast w niniejszej sprawie w decyzji określającej warunki umorzenia jako warunek umorzenia organ rentowy wskazał jedynie spłatę należności niepodlegających umorzeniu z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty. Kwotę tę odwołujący ustalił w organie rentowym i uregulował ją w dniu 30 grudnia 2015r., a więc w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji ustalającej warunki umorzenia. Analizując treść owej decyzji należy - według tegoż Sądu - dojść do jednoznacznego przekonania, iż organ rentowy użył sformułowania „należności nie podlegające umorzeniu” w szerokim znaczeniu. Ich spłata w określonym terminie miała gwarantować odwołującemu umorzenie pozostałych należności. Nie otrzymał on przy tym pisma organu rentowego z 4 grudnia 2015r. informującego, że w kwestii wyliczenia podlegających zapłacie kosztów egzekucyjnych, winien zwrócić się do naczelnika Urzędu Skarbowego. Nie miał więc świadomości istnienia tej dalszej zaległości, uznając, iż wskazano mu całość należności niepodlegających umorzeniu, które uregulował. Nie może więc ponosić negatywnych konsekwencji związanych z nieuregulowaniem owych kosztów.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż wiedzy o istnieniu zaległości w przedmiocie kosztów egzekucyjnych nie miał także organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję. W jej uzasadnieniu wskazano bowiem wyraźnie, iż przyczyną jej wydania było niespłacenie przez odwołującego niepodlegających umorzeniu należności z tytułu składek. Nie wspomniano tymczasem

o kosztach egzekucyjnych. Treść tego uzasadnienia jako element zaskarżonej decyzji jest przy tym wiążąca przy rozpoznawaniu odwołania od niej. Jak wynika bowiem z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 1 września 2010r. (III UK 15/10) zakres rozpoznania i orzeczenia

w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznaczony jest w pierwszej kolejności przedmiotem zaskarżonej decyzji organu rentowego, a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego determinowanego zakresem odwołania od tejże decyzji. Skoro zatem podstawą wydania zaskarżonej decyzji było nie spłacenie przez odwołującego niepodlegających umorzeniu należności z tytułu składek, a te bezspornie zostały przez niego uregulowane w ustawowym terminie, przeto - według tegoż Sądu - nie można decyzji tej uznać za zasadną.

Sąd ten podniósł, iż z mocy art. 1 ust. 13 ustawy abolicyjnej Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 -

w przypadku spełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11

i 12 lub o odmowie umorzenia tych należności - w przypadku niespełnienia tego warunku. Skoro zatem odwołujący uścił w całości „należności niepodlegające umorzeniu”, o jakich został poinformowany przez organ rentowy, to spełnił warunek umorzenia należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

W apelacji od zaprezentowanego rozstrzygnięcia organ rentowy zarzucił Sądowi pierwszej instancji:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przez bezzasadne przyjęcie, że odwołujący nie został pouczone o konieczności uregulowania należności z tytułu kosztów egzekucyjnych jak również, że organ rentowy nie wiedział i istnieniu tych należności;
2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 1 ust. 1, 6, 8, 10, 11 i 13 ustawy abolicyjnej przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie:
  - polegające na przyjęciu, że organ rentowy miał obowiązek określić w decyzji o warunkach umorzenia kwotę należności niepodlegających umorzeniu, które należy spłacić, jako warunek umorzenia należności podanych podlegających umorzeniu w sytuacji, gdy obowiązek taki nie wynika z wyżej wymienionego przepisu,
  - polegające na umorzeniu należności wskazanych w wyroku w sytuacji, gdy odwołujący nie uregulował należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji o warunkach umorzenia.

W oparciu o przedstawione zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania w całości, względnie o jego uchylene i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zdaniem apelującego, ustawa abolicyjna nie formułuje wymogu określenia należności niepodlegających umorzeniu, o których mowa jest w art. 1 ust. 10. Gdyby zaś ustawodawca chciał, aby organ rentowy w decyzji warunkującej umorzenie składek wskazywał wysokości kwot zadłużenia niepodlegających umorzeniu, to zapewne zawarłby taki zapis w niniejszej ustawie. Ratio legis braku takiego zapisu w ustawie wynika z faktu, iż w dniu wydania decyzji warunkującej umorzenie składek, organ rentowy nie jest w stanie przewidzieć, czy w okresie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji warunkującej umorzenie składek podlegających umorzeniu, wnioskodawca nie dokona np. korekty deklaracji rozliczeniowych w zakresie dotyczących wysokości wynagrodzeń zatrudnionych pracowników.

W konsekwencji, wskazanie od razu w decyzji warunkującej umorzenie składek kwot, które ubezpieczony powinien zapłacić, może spowodować wprowadzenie wnioskodawcy w błąd.

W ocenie skarżącego, składki niepodlegające umorzeniu, stanowią składki obciążające beneficjenta ustawy abolicyjnej jako płatnika. Ich wysokość każdej osobie prowadzącej działalność gospodarczą powinna być doskonale znana, albowiem wynika z treści deklaracji, które płatnik ma stosownie do ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, składać w ustawowych terminach. Obowiązek prowadzenia dokumentacji obejmującej listę wypłaconych pracownikom wynagrodzeń wynika także z przepisu § 8 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika. Płatnicy dbający o prawidłowe składanie deklaracji składkowych (a do takich wszak skierowane były przepisy ustawy) posiadają deklaracje DRA i RCA i wystarczy do nich sięgnąć, by ustalić wysokość zobowiązań. Nawet przy braku dostępu do deklaracji, wyliczenie należności jest dość proste choćby posługując się udostępnianym przez ZUS programem Płatnik. Gdyby jednak nawet płatnik - pracodawca zaniechał prowadzenia takiej dokumentacji, czy też się jej wyżył (choćby w związku z zakończeniem działalności gospodarczej), nie ma żadnych przeszkód

w zwróceniu się do organu rentowego o udzielenie stosownych informacji.

Tymczasem, w niniejszej sprawie nie ma - zdaniem apelującego - wątpliwości, że odwołujący, pomimo pouczenia zawartego w decyzji z 4 grudnia 2014r. o warunkach umorzenia oraz dołączonym do tej decyzji piśmie z tego samego dnia, został pouczony o istnieniu niepodlegających umorzeniu należności z tytułu kosztów egzekucyjnych naliczonych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego i o konieczności oraz terminie ich uregulowania w - pismo i decyzja zostały wysłane jedną przesyłką na adres wskazanego przez odwołującego profesjonalnego pełnomocnika - doradcy podatkowego, który potwierdził odbiór tej korespondencji w dniu 9 grudnia 2014r., zatem przeciwne ustalenie Sądu jest błędne i sprzeczne z zebranym w sprawie materiałem dowodowym. Kolejnym pismem z 4 grudnia 2015r. organ po raz kolejny przypomniał odwołującemu o zbliżającym się terminie uregulowania niepodlegających umorzeniu należności z tytułu składek oraz kosztów egzekucyjnych - wprawdzie w aktach organu brak potwierdzenia wysłania tego pisma, niemniej jednak, bez wątpienia dotarło ono do adresata, skoro i odwołujący uregulował należności z tytułu składek w dniu 30 grudnia 2015r. - zatem i przeciwne ustalenie Sądu jest nieprawidłowe także i z tej przyczyny.

Apelujący podkreślił, że odwołujący w toku postępowania przed organem rentowym korzystał z pomocy doradcy podatkowego, zatem można od niego wymagać wyższej staranności, niż gdyby działał sam, zaś ewentualne zaniechania czy błędy w komunikacji skutkujące nieopłaceniem kosztów egzekucyjnych nie powinny w tej sytuacji działać na korzyść odwołującego. Niezależnie od powyższego, skarżący podniósł, że wzruszenie decyzji odmawiającej umorzenia należności przy braku spłaty zobowiązań w 12-miesięcznym terminie zakreślonym w decyzji warunkowej, wydaje się nadużyciem właśnie z perspektywy istoty i celu ustawy abolicyjnej.

Ubezpieczony wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Przyjmując, iż na dzień wydania decyzji finalnej (czyli na 13 września 2017r.) J. L. nie uregulował całego zadłużenia niepodlegającego abolicji uznał, że apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Przypomnieć zatem wymaga, iż ustawa abolicyjna ustanowiła dwuetapowe postępowanie dotyczące umarzania należności składkowych. W pierwszej kolejności organ rentowy wydawał decyzję określającą warunki umorzenia (art. 1 ust. 8), a następnie decyzję o umorzeniu należności lub o odmowie ich umorzenia (art. 1 ust. 13).

W niniejszej sprawie organ rentowy w ostatecznej decyzji z dnia 4 grudnia 2014r. określił warunki umorzenia, wskazując, że umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od lutego do kwietnia 2000r. i od czerwca do lipca 2000r. w łącznej kwocie 6.325,11 zł, na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego do kwietnia 2000r. i od czerwca do lipca 2000r. w łącznej kwocie 1.389,37 zł oraz na Fundusz Pracy za okres marca do kwietnia 2000r. i od czerwca do lipca 2000r. w łącznej kwocie 377,34 zł.

W pkt II opisanej decyzji organ rentowy zamieścił informację, iż warunkiem umorzenia wymienionych należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji.

Podkreślenia zatem wymaga, że powyższa ostateczna decyzja organu rentowego, wyraża określony stan prawny i z tego względu - zgodnie z zasadą domniemania prawidłowości aktów administracyjnych - wywołuje skutki prawne i wiąże inne organy państwowe, w tym sądy, chyba że, w myśl ugruntowanej koncepcji bezwzględnej nieważności aktu administracyjnego, jest nieistniejąca prawnie z uwagi na wady, które dyskwalifikują ją jako indywidualny akt

administracyjny (została wydana przez organ niepowołany lub w zakresie przedmiotu orzeczenia bez jakiegokolwiek podstawy

w obowiązującym prawie materialnym, względnie z oczywistym naruszeniem reguł postępowania administracyjnego). Poza tym jedynym wyjątkiem, sąd w postępowaniu cywilnym nie jest uprawniony do kwestionowania decyzji administracyjnej, w szczególności pod względem jej merytorycznej zasadności i jest nią związany także wówczas, gdy w ocenie sądu decyzja jest wadliwa (por. szerzej w tym zakresie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2008r., I UK 376/07 i powołane w nim orzecznictwo). Powtórzyć przy tym należy za Sądem Najwyższym, iż znaczy to tyle, że niezaskarżenie decyzji warunkowej, a co za tym idzie, potencjalny brak wiedzy płatnika o kształcie ciążącego na nim obowiązku, nie rzutuje na prawidłowość decyzji finalnej, gdyż ta uzależniona została tylko od tego, czy wnioskujący po upływie określonego terminu zalega z zapłatą należności wskazanych w art. 10 ust. 10 ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2018r., II UK 283/17).

Ponadto w piśmie z dnia 4 grudnia 2014r. ubezpieczony został przez organ rentowy powiadomiony, że warunkiem umorzenia należności na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej jest również uregulowanie kosztów egzekucyjnych naliczonych przez naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego, ze wskazaniem, że informację o kosztach egzekucyjnych niepodlegających umorzeniu ubezpieczony otrzyma u naczelnika Urzędu Skarbowego lub komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne.

Podkreślenia wymaga, iż zgodnie z przywołaną normą art. 1 ust. 10 ustawy abolicyjnej, warunkiem umorzenia należności opisanych decyzją warunkową jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji o umorzeniu składek (ust. 13 pkt 1), niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika Urzędu Skarbowego lub komornika sądowego.

Na podstawie art. 1 ust. 13 pkt 1 ustawy abolicyjnej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o umorzeniu należności (decyzję finalną) po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10 (czyli nieposiadanie na dzień wydania decyzji o umorzeniu składek (ust. 13 pkt 1), niepodlegających umorzeniu zaległości składekowych), z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Podkreślić zatem trzeba, iż warunkiem umorzenia jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji finalnej (z art. 1 ust. 13 ustawy abolicyjnej) niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2 oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika Urzędu Skarbowego lub komornika sądowego (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2018r., I UK 283/17).

Tymczasem nie ulega wątpliwości, iż ubezpieczony do dnia wydania decyzji finalnej (czyli do dnia 13 września 2017r.) nie opłacił - obciążających go - kosztów egzekucyjnych naliczonych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w T. na podstawie 3 tytułów wykonawczych w łącznej kwocie 427,47 zł (k. 50).

Podkreślenia przy tym wymaga, że niepodlegające umorzeniu: składki oraz należne od tych składek odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne obciążają beneficjenta ustawy abolicyjnej jako płatnika. Ich wysokość każdej osobie prowadzącej

działalność gospodarczą (płatnikowi składek) powinna być znana. Otóż bowiem, w nawiązaniu do obowiązku uiszczania danin publicznych, w tym składkowych (oznaczonego w art. 84 Konstytucji RP) stwierdzić należy, iż do zadań z zakresu ubezpieczenia emerytalnego, realizowanych przez płatników w ramach stosunku ubezpieczającego, należy zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych każdej osoby objętej obowiązkowo ubezpieczeniem emerytalnym, sporządzanie imiennych raportów miesięcznych dotyczących ubezpieczonych oraz obliczanie, rozliczanie, częściowe finansowanie i przekazywanie składek do ZUS. Wskazać przy tym trzeba, iż przepis art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. nr 137, poz. 887 ze zm.) nakłada na płatnika składek obowiązek obliczania, rozliczania i opłacania należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy, według zasad wynikających z przepisów tej ustawy. Opisany wyżej obowiązek ma bezwzględny charakter, co oznacza, iż jeżeli przy poborze składek na ubezpieczenie społeczne dojdzie do naruszenia obowiązujących przepisów także przez organ dokonujący takiego poboru, to organ ten nie ma podstaw prawnych do stosowania jakichkolwiek ulg z tego tytułu w stosunku do płatnika składek (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 27 marca 2008r., III AUa 172/08). Jednocześnie należy wskazać, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2008r. (II BU 42/07) słusznie stwierdził, że podmioty zobowiązane do opłacania składek na ubezpieczenia zdrowotne powinny bez uprzedniego wezwania i bez potrzeby wydawania decyzji, opłacać i rozliczać składki na to ubezpieczenie za każdy miesiąc kalendarzowy w trybie i na zasadach oraz w terminie przewidzianym dla składek na ubezpieczenia społeczne.

Tak więc, wnioskodawca płatnik składek nie dochował należytej staranności, gdyż wielkość zadłużenia składkowego (obejmującego koszty egzekucyjne) powinna być mu znana, tylko na marginesie należy dodać, że nie wykorzystał wskazanej przez organ rentowy możliwości uzyskania takiej wiedzy w prosty i jednoznaczny sposób, poprzez zasięgnięcie takiej informacji w organie egzekucyjnym.

Inaczej mówiąc, jeśli przyjąć, że skarżący istotnie nie mógł wypełnić warunku spłaty należności niepodlegających umorzeniu w określonym terminie, wobec braku wiedzy co do ich wysokości, to powinien w ciągu 12 miesięcy od doręczenia decyzji warunkowej podjąć starania w celu uzyskania wiedzy o wysokości należności koniecznych do spłacenia w celu uzyskania skutku w postaci umorzenia zaległości.

Próba wzruszenia decyzji odmawiającej umorzenia należności przy braku spłaty zobowiązań jest nadużyciem z punktu widzenia istoty i celu ustawy „abolicyjnej” (pomijając nawet kwestię dopuszczalności wzruszenia prawomocnej decyzji określającej warunki umorzenia należności składkowych). Ustawa ta - na co trafnie zwrócił uwagę apelujący organ rentowy - skierowana była do osób, które popadły w latach 1999 - 2009 w „spirale zadłużenia”, która uniemożliwiła im spłatę zobowiązań składkowych. Z jednej strony stworzyła ona warunki do wyjścia dłużników z sytuacji obiektywnie dla nich krytycznej, jaką jest stale powiększające się zadłużenie o zobowiązania akcesoryjne, a z drugiej strony należy mieć na uwadze, że odbywa się to kosztem rezygnacji ze składek należnych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Ostatecznie będzie to miało wpływ na wysokość świadczeń z ubezpieczenia społecznego wnioskodawcy, czy nawet samo prawo do świadczeń. Skala skutków ustawy zarówno dla samego budżetu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak też stabilności ubezpieczeń i sytuacji samych ubezpieczonych, jest bardzo szeroka i wielowątkowa. Stąd też, incydentalność ustawy wyrażała się w stosunkowo krótkim okresie obowiązywania jej skutków.

Zatem, niedokonanie przez wnioskodawcę całkowitej spłaty należności niepodlegających umorzeniu skutkuje uznaniem decyzji finalnej organu rentowego odmawiającej umorzenia należności, wydanej w trybie art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy abolicyjnej - za prawidłową.

Konkludując, Sąd drugiej instancji uznał apelację za zasadną i na mocy art. 386 § 1 k.p.c. orzekł reformatoryjnie, jak w sentencji.

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA T.Szweda

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR